

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

MISSIV
2024-06-04

Ärendenummer
NV-08013-23

Remittering av Naturvårdsverkets förslag till nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program

Sammanfattning

Denna remiss innehåller följande förslag:

- Avfallsförebyggande program ”Sverige tänker efter – före!”
- Nationell avfallsplan ”Avfall i ett cirkulärt samhälle”
- Miljökonsekvensbeskrivning

För att det ska bli lättare att hantera samtliga synpunkter på förslagen har Naturvårdsverket tagit fram ett svarsformulär som bifogas denna remittering.

Bakgrund

Naturvårdsverket ska enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614) se till att det finns en nationell avfallsplan och ett nationellt program för förebyggande av avfall som motsvarar kraven i artiklarna 28–30 i avfallsdirektivet. Vart sjätte år ska den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet utvärderas och revideras vid behov. Nuvarande plan och program *Att göra mer med mindre*, gäller fram till och med den 31 oktober 2024. Denna har utvärderats och slutsatserna pekade på ett behov av revision.

Sverige har mottagit en tidig varning från EU kommissionen då Sverige riskerar att inte uppnå målet i avfallsdirektivet om att 55 procent av det kommunala avfallet ska förberedas för återanvändning och materialåtervinning till 2025¹. Men målet om hur vi ska hantera just det kommunala avfallet är bara ett bland flera olika avfallsmål som Sverige riskerar att inte nå i tid.

Naturvårdsverket har arbetat för att ta fram en tydligare nationell avfallsplan och ett separat avfallsförebyggande program. Planen och programmet hör ihop men kan läsas och hanteras fristående från varandra. Det avfallsförebyggande programmet riktar in sig på hur avfallsförebyggande åtgärder kan vidtas i design, produktion och användningsledet och för att möjliggöra en cirkulär ekonomi medan den nationella avfallsplanen fokuserar på att det avfall som uppstår ska

¹ (b) European Commission (2023). Commission Staff Working Document. The Early Warning Report for Sweden. 12 June 2023.

användas som resurser i ett cirkulärt flöde utan spridning av farliga ämnen. Anledningen till att utforma två fristående dokument är att utvärderingen pekade på att få aktörer verkar ha haft kännedom om det avfallsförebyggande programmet. Många aktörer som kan bidra till avfallsförebyggande arbetar inte med avfall och söker därmed inte information eller vägledning i en nationell avfallsplan som inkluderar det avfallsförebyggande programmet.

Vid utvärderingen efterfrågade flera aktörer åtgärdsförslag och goda exempel. De ville även veta vad de kan göra, få bättre insikt i hur de kan genomföra det rent praktiskt och gärna få kännedom om eventuellt pågående och mer koordinerade insatser som de kan ansluta sig till för ett mer synkroniserat arbete.

Förslag

Utifrån nuvarande svensk avfallsstatus och för att nå målen inom Agenda 2030 och Sveriges miljömål, har vi vid revisionen av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet försökt att identifiera grundorsakerna till varför Sverige har svårt att nå målen. Därefter har fokus legat på att identifiera VAD som behöver förändras, VEM som kan bidra till lösningen och till viss del HUR det kan göras i mer praktiska termer. Uppdraget har dock inte omfattat arbeten i syfte att föreskriva vad någon ska göra, föreslå konsekvensutredda styrmedel eller att föreslå regeringsuppdrag. Syftet med den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet är att skapa en gemensam bas för att inspirera samhällsaktörer till att genomföra insatser. Alla kan och behöver bidra till ett resurseffektivt och giftfritt samhälle!

Under arbetets gång har information om följande aktualiserats:

- grundorsaker till identifierade miljöproblem,
- hinder och möjligheter för att uppnå avfallsmålen
- nyckelaktörer som kan bidra till lösningen
- möjliga lösningar/potentialer

Detta för att leverera kunskapssammanställningar som:

- beskriver svenskt arbete och status inom avfallsområdet,
- identifierar hinder/möjligheter och nyckelaktörer, och
- som ger förslag till åtgärder som ”kan” vidtas för att accelerera svenskt arbete inom avfallsförebyggande och/eller som kan ta oss högre upp i avfallshierarkin.

Översynen av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet ska bidra till att förebygga att avfall uppkommer och att avfall hanteras i enlighet med avfallshierarkin. Avfall ska hanteras på ett miljö- och hälsomässigt säkert sätt och bidra till arbetet med cirkulär ekonomi.

Förslagen till nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program innehåller exempel på åtgärder som olika aktörer kan vidta för att bidra till utvecklingen. I samband med remiss uppmuntrar vi till att inkomma med inspel om förslag på ytterligare åtgärder som ni som aktör i just er roll kan vidta. Dessa kan komma att föras in i planen eller programmet.

Genomgång av förslagen – Öppet webinarium

Onsdagen den 19 juni 2024, kl 09.00 – 11.00, presenteras förslagen till nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program och då finns det möjlighet att ställa frågor. Varmt välkomna!

Länk till webbmötet: <https://naturvardsverket-se.zoom.us/j/85430553171?pwd=kx44p8EbLPNO3bdLF8ibq8FiaaYiUf.1>

Mötes-ID: 854 3055 3171

Lösenkod: 492321

Skicka gärna över frågor inför webbmötet till:
rebecca.uggla@naturvardsverket.se

Synpunkter på förslagen

Synpunkter på förslagen samt nya förslag till åtgärder ska vara Naturvårdsverket tillhanda senast den 31 augusti 2024. Svar som skickas in efter detta datum kommer inte att kunna hanteras. Remissvaren förs in i det tillhörande svarsformuläret som sedan förmedlas till Naturvårdsverket via webbformuläret på remissidan.

Beslut om denna remiss har fattats av avdelningschef Ingela Hiltula efter föredragning av enhetscheferna Uwe Fortkamp och Erika Nygren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit handläggaren Rebecca Uggla.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Ingela Hiltula

Uwe Fortkamp